ЗАТВЕРДЖУЮ
директор
ОЗ «Турійський ліцей»

_____
Оксана КОВАЛЬЧУК

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ (ТЕХНІЧНА ПРАЦЯ)

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ця посадова інструкція розроблена відповідно до Конституції України, Кодексу законів про працю України, законів України **«Про освіту»**, **«Про Facebook / повну загальну середню освіту»**, **«Про академічну доброчесність»**, оновленого **Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»**, Статуту Опорного закладу «Турійський ліцей» Турійської селищної ради Волинської області та інших чинних нормативно-правових актів у сфері освіти.
1.2. Посадова інструкція є обов'язковим нормативним документом, що визначає трудові функції, конкретні обов'язки, права, відповідальність вчителя технологій (технічної праці) та його взаємовідносини за посадою.
1.3. На посаду вчителя технологій (технічної праці) призначається особа, яка має вищу педагогічну (або іншу фахову) освіту за ступенем не нижче бакалавра, що відповідає профілю викладання предметів / інтегрованих курсів технологічного спрямування, та яка фізично і психічно здатна здійснювати педагогічну діяльність. Вимоги до стажу роботи визначаються залежно від присвоєної кваліфікаційної категорії.
1.4. Вчитель технологій (технічної праці) призначається на посаду та звільняється з неї наказом директора ліцею з дотриманням вимог чинного законодавства про працю.
1.5. Вчитель технологій (технічної праці) безпосередньо підпорядковується заступнику директора з навчально-виховної роботи та директору ліцею.
1.6. У своїй професійній діяльності вчитель керується:

- Конвенцією ООН про права дитини;
- законами України, указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами та розпорядженнями Міністерства освіти і науки України;
- рішеннями органів місцевого самоврядування та органу управління освітою;
- Статутом Опорного закладу «Турійський ліцей», Правилами внутрішнього трудового розпорядку, наказами та розпорядженнями керівництва закладу;
- цією посадовою інструкцією.

ІІ. ТРУДОВІ ФУНКЦІЇ ТА ПОСАДОВІ ОБОВ'ЯЗКИ

Вчитель технологій (технічної праці) Опорного закладу «Турійський ліцей» виконує свої посадові обов'язки в межах ключових трудових функцій, визначених Професійним стандартом вчителя:

1. Викладання предмета та управління освітнім процесом:

- **Забезпечувати викладання** предмета «Технології» («Трудове навчання») на високому науково-методичному рівні відповідно до державних стандартів НУШ та освітньої програми ліцею.
- **Формувати в учнів** проєктно-технологічну компетентність, технічне й просторове мислення, графічну грамотність, навички обробки конструкційних матеріалів (деревини, металу, пластику тощо), безпечного використання інструментів, верстатного обладнання та елементів робототехніки й 3D-моделювання.
- **Визначати завдання та зміст занять** з урахуванням віку, рівня підготовленості, індивідуальних та психофізичних особливостей учнів, використовуючи найефективніші методи, прийоми та засоби навчання.
- **Планувати освітній процес**: розробляти календарно-тематичні плани, комплексні творчі проєкти, плани-конспекти уроків і подавати їх на погодження адміністрації ліцею.

- **Вести облік успішності** та відвідування занять учнями в шкільній документації (зокрема в електронних журналах) вчасно та акуратно відповідно до інструкцій з діловодства.
- **Дотримуватися вимог академічної доброчесності** під час виконання учнями творчих, проєктних та практичних робіт; контролювати самостійність виконання завдань, запобігати плагіату.
- **Співпрацювати з медичними працівниками** ліцею для моніторингу стану здоров'я дітей; дозувати та регулювати фізичне навантаження учнів під час ручної й механічної обробки матеріалів.
- **Проводити позакласну роботу** (спортивно-технічні гуртки, моделювання, виставки технічної творчості, предметні тижні, підготовка учнів до олімпіад та конкурсів майстерності).

2. Організація безпечного, здорового та інклюзивного освітнього середовища:

- **Забезпечувати повну безпеку учнів** та виконання вимог охорони праці й безпеки життєдіяльності (БЖД) у шкільних майстернях.
- **Систематично проводити інструктажі учнів з БЖД**:
  - *первинний* — на початку навчального року або перед початком занять у майстерні;
  - *повторний* — на початку кожного нового семестру;
  - *позаплановий та цільовий* — безпосередньо перед виконанням практичних робіт, пов'язаних з використанням верстатів (свердлильних, токарних), заточувальних пристроїв, електрифікованих інструментів, ріжучого та колючого інвентаря, термічної чи хімічної обробки матеріалів.

Реєструвати проведення інструктажів у журналах встановленого зразка та електронному журналі.

- **Контролювати стан робочих місць**: перед кожним заняттям особисто перевіряти наявність та справність захисних екранів, заземлення верстатів, надійність кріплення ріжучих інструментів. Стежити за нормами освітлення, роботою вентиляції, температурним режимом і своєчасним прибиранням відходів (тирси, стружки).
- **Щорічно розробляти заходи з охорони праці** для включення їх до загальноліцейного плану та угод з охорони праці, забезпечувати їх виконання.
- **Дотримуватися алгоритму дій у разі надзвичайних ситуацій**: під час оголошення сигналу «Повітряна тривога» негайно припинити роботу, знеструмити верстати та загальне електроживлення майстерні, організовано перевести учнів до облаштованого укриття ліцею та перебувати з ними до відбою тривоги.
- **Негайно повідомляти адміністрацію закладу** про будь-які нещасні випадки чи травмування, що сталися під час занять, надавати першу домедичну допомогу, брати участь у своєчасному розслідуванні й обліку цих випадків.
- **Реалізувати засади інклюзивного навчання**: за наявності в класі учнів з особливими освітніми потребами (ООП) адаптувати практичні завдання, підбирати безпечний інструментарій відповідно до їхніх індивідуальних можливостей.

3. Професійна взаємодія та корпоративна етика:

- **Брати участь у роботі** Педагогічної ради ліцею, нарад при директорові, засіданнях професійних спільнот (методичних об'єднань) вчителів технологічного циклу.
- **Допускати у визначеному порядку** на свої заняття директора ліцею, його заступників з метою моніторингу якості освітнього процесу.
- **Замінювати на уроках** тимчасово відсутніх колег згідно з розпорядженням заступника директора з навчально-виховної роботи або наказом директора.
- **Дотримуватися педагогічної етики**, поважати гідність учнів, захищати їх від будь-яких форм насильства чи булінгу; проходити обов'язкові періодичні медичні обстеження у встановлені терміни.
- **Турбуватися про збереження та оновлення**

навчально-матеріальної бази, верстатного парку, інструментів та сировини, прийнятих під матеріальну відповідальність.

ІІІ. ПРАВА

Вчитель технологій (технічної праці) Опорного закладу «Турійський ліцей» має право на:

1. Академічну свободу та професійну діяльність

1.1. **Академічну свободу**, що включає свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну діяльність, вільний вибір форм, методів, дидактичних засобів навчання, інструментів оцінювання учнів та вибір проєктних технологій відповідно до стандартів НУШ та освітньої програми ліцею.
1.2. **Впровадження в освітній процес** сучасних інформаційно-комунікационных технологій, цифрових графічних програм, платформ для 3D-моделювання, систем автоматизованого проектування (САПР) та елементів робототехніки.
1.3. **Розроблення та впровадження** авторських або адаптованих технічних і творчих проєктів, вибір варіативних лінійок технологічної програми, схвалених до використання МОН України.
1.4. **Вільний вибір форм підвищення кваліфікації**, видів та суб'єктів освітньої діяльності, що надають відповідні освітні послуги відповідно до професійних потреб [1.3].
1.5. **Добровільну атестацію** на відповідну кваліфікаційну категорію (педагогічне звання) та проходження **сертифікації** у встановленому законодавством порядку [1.3].
1.6. **Отримання під час занять і перерв** обов’язкових для виконання розпоряджень від учнів, які стосуються дотримання дисципліни, правил безпечного поводження з ріжучими та колючими інструментами, верстатним обладнанням та ручним інвентарем у майстерні, а також дій під час перебування в укритті ліцею.

2. Захист професійних прав та гідності

2.1. **Захист професійної честі, гідності** та ділової репутації, недопущення необґрунтованого втручання в його професійну діяльність з боку батьків чи інших осіб.
2.2. **Ознайомлення зі скаргами**, зверненнями та іншими документами, що містять оцінку його професійної діяльності, а також надання щодо них письмових чи усних пояснень.
2.3. **Захист своїх інтересів** самостійно або через представника (зокрема адвоката чи представника профспілки) у разі проведення дисциплінарного або службового розслідування, пов’язаного з порушенням педагогом норм професійної етики.
2.4. **Конфіденційність** дисциплінарного чи службового розслідування, за винятком випадків, прямо передбачених чинним законодавством України.

3. Управління закладом та соціальні гарантії

3.1. **Участь в управлінні ліцеєм** у порядку, визначеному Законом України «Про освіту» та Статутом закладу, зокрема через участь у засіданнях Педагогічної ради, роботі професійних спільнот (методичних об'єднань) [1.1, 1.6].
3.2. **Внесення пропозицій** керівництву ліцею щодо покращення умов праці, оновлення верстатного парку, ручного інструментарію, модернізації захисних екранів, заземлення та вентиляційних систем у майстернях і загальної оптимізації освітнього процесу.

IV. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Вчитель технологій (технічної праці) Опорного закладу «Турійський ліцей» несе відповідальність за якість виконання покладених на нього обов'язків та дотримання вимог чинного законодавства України [1.1].

1. Дисциплінарна відповідальність

1.1. За невиконання або неналежне виконання без поважних причин обов'язків, визначених цією посадовою інструкцією, Статутом ліцею, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, а також за невиконання законних розпоряджень і наказів директора ліцею та його заступників, працівник несе дисциплінарну відповідальність у порядку, встановленому Кодексом законів про працю України [1.1, 1.3].

2. Персональна відповідальність за безпеку та права учнів

2.1. За життя, физичне та психічне здоров’я учнів під час освітнього процесу, зокрема під час проведення уроків, перерв, практичних занять у майстернях, а також під час перебування з учнями в укритті ліцею в разі оголошення сигналу «Повітряна тривога».
2.2. За дотримання учнями правил техніки безпеки та охорони праці під час виконання слюсарних, столярних робіт, експлуатації токарних, свердлильних верстатів, заточувальних пристроїв та користування електрифікованими чи ручними інструментами [1.1].
2.3. За реалізацію в повному обсязі навчальних програм відповідно до навчального плану та затвердженого розкладу занять [1.1].

2.4. За порушення конституційних прав і свобод учнів, прояви дискримінації, упередженого ставлення або вчинення дій, що принижують людську гідність.

3. Особливі підстави для звільнення та академічна відповідальність

3.1. За застосування (зокрема одноразове) як методу виховання фізичного чи психологічного насильства над учнем, вчинення булінгу (цькування), а також за скоєння іншого аморального вчинку, несумісного з продовженням педагогічної діяльності, вчитель технологій може бути звільнений з посади відповідно до трудового законодавства і Закону України «Про освіту» [1.1, 1.3].

3.2. За порушення норм академічної доброчесності (зокрема плагіат технічних моделей чи проєктних робіт, фальсифікацію результатів оцінювання), що визначено Законом України «Про академічну доброчесність» та внутрішніми положеннями ліцею, до вчителя можуть бути застосовані заходи дисциплінарного впливу або академічної відповідальності [1.1].

4. Матеріальна відповідальність

4.1. За завдання ліцею чи учасникам освітнього процесу матеріальних збитків у зв’язку з протиправним виконанням або невиконанням своїх посадових обов’язків, вчитель технологій несе матеріальну відповідальність у порядку та в межах, визначених трудовим і цивільним законодавством України [1.1].

4.2. Працівник несе персональну відповідальність за збереження, цілісність, належне використання та облік верстатів, силових щитів, електроінструменту, меблів, інвентарю та іншого майна, що закріплене за шкільними майстернями (або прийняте під звіт у разі виконання обов'язків завідувача кабінету) [1.1].

V. ПОВИНЕН ЗНАТИ

Вчитель технологій (технічної праця) Опорного закладу «Турійський ліцей» повинен знати та володіти:

1. Нормативно-правова база та державні стандарти

1.1. Конституцію України, закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про академічну доброчесність», «Про охорону дитинства» та інші нормативно-правові акти у сфері освіти [1.1].

1.2. Закони України про пожежну безпеку, охорону праці та цивільний захист.

1.3. Закон України **«Про забезпечення функціонування української мови як державної»** (педагог зобов’язаний володіти державною мовою та застосовувати її під час освітнього процесу та офіційного професійного спілкування).

1.4. Статут Опорного закладу «Турійський ліцей», Правила внутрішнього трудового розпорядку, колективний договір ліцею та інструкції з діловодства (зокрема щодо ведення електронних журналів і щоденників) [1.1].

2. Професійні, предметні та цифрові компетентності

2.1. Державний стандарт повної загальної середньої освіти, зміст сучасних модельних і навчальних програм з технологій та трудового навчання для Нової української школи (НУШ), особливості організації проєктно-технологічної діяльності учнів [1.1].

2.2. Критерії, форми та методи оцінювання навчальних досягнень учнів відповідно до принципів НУШ (формувальне, поточне, тематичне, підсумкове оцінювання технічних проєктів).

2.3. Сучасні методики викладання технологій, класифікацію методів навчання, а також технології дистанційного, змішаного, проєктного, диференційованого та **STEM-навчання**.

2.4. Психолого-педагогічні основи диференційованого навчання, анатомо-фізіологічні та вікові особливості розвитку дітей, методику виховної роботи та засади партнерської взаємодії з батьками [1.1].

2.5. Правила безпечної експлуатації, кінематичні схеми, будову та правила налаштування шкільних верстатів (токарних по дереву та металу, свердлильних), технології закручування ріжучого інструменту, правила роботи з вимірювальними та графічними приладами [1.1].

2.6. Технічне матеріалознавство (властивості металів, деревини, пластику), основи конструювання, малювання, технічного креслення, макетування та сучасних видів художньо-технічної обробки матеріалів.

2.7. Основи використання хмарних сервісів, спеціалізованих цифрових програм для

3D-моделювання та САПР, освітніх платформ та інструментів генеративного штучного інтелекту для підготовки методичних матеріалів.

3. Охорона праці, безпека життєдіяльності та цивільний захист

3.1. Нормативні документи, інструкції та правила безпеки під час проведення занять з технологій і трудового навчання в комбінованих майстернях та спеціалізованих кабінетах закладів загальної середньої освіти [1.1].

3.2. Правила протипожежної безпеки, електробезпеки, заземлення устаткування, вентиляційного режиму, вимоги гігієни праці відповідно до чинного Санітарного регламенту.

3.3. **Порядок дій та алгоритми евакуації учнів** до облаштованого укриття ліцею в разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» або виникнення інших надзвичайних ситуацій.

3.4. Правила користування первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками, протипожежним покривалом) та засобами індивідуального захисту (захисні окуляри, халати, нарукавники, берети).

3.5. Порядок надання **першої домедичної допомоги** потерпілим у разі нещасних випадків (порізів, механічних травм, попадання сторонніх тіл в очі, уражень електричним струмом тощо) або раптового погіршення стану здоров'я учнів [1.1].

4. Професійний розвиток

4.1. Основну та додаткову фахову літературу, науково-технічні та методичні джерела з технологій та інженерії, форми і методи вдосконалення педагогічної майстерності, узагальнення та впровадження передового педагогічного досвіду.

VI. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» та чинного Положення про атестацію педагогічних працівників, до вчителя технологій (технічної праці) Опорного закладу «Турійський ліцей» висуваються такі кваліфікаційні вимоги:

1. Загальні вимоги до освіти та підготовки

1.1. **Наявність фахової вищої освіти** (педагогічної або іншої за спеціальністю «Технологічна освіта», «Трудове навчання та інженерна графіка» тощо) за ступенем не нижче бакалавра, що надає право здійснювати педагогічну діяльність у закладах загальної середньої освіти [1.3].

1.2. **Повне володіння державною мовою** відповідно до чинного законодавства України та її обов'язкове використання під час реалізації освітнього процесу й офіційного професійного спілкування.

1.3. **Наявність сертифіката** про проходження обов’язкового навчання / підвищення кваліфікації з питань охорони праці в майстернях, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту в умовах воєнного стану [1.3].

2. Вимоги до кваліфікаційних категорій

Залежно від результатів чергової (або позачергової) атестації, вчитель технологій повинен відповідати критеріям одного з таких рівнів [1.3]:

- **Спеціаліст (без вимог до стажу роботи):** Має належний рівень теоретичної та практичної підготовки, знає класичні та новітні методики викладання технічних модулів НУШ, використовує інформаційно-комунікаційні технології в роботі [1.3].Здатний забезпечувати безпечну експлуатацію шкільного верстатного парку, володіє навичками надання першої домедичної допомоги.
- **Спеціаліст другої категорії:** Відповідає вимогам до категорії «спеціаліст», має стаж педагогічної роботи не менше 3 років. Володіє сучасними формами та методами організації проєктно-технологічної діяльності, забезпечує високу результативність, безпеку та якість своєї праці. Самостійно розробляє технічні завдання для учнів, положення про виставки та внутрішні інструкції з БЖД під час роботи в майстерні.
- **Спеціаліст першої категорії:** Відповідає вимогам до категорії «спеціаліст другої категорії», має стаж педагогічної роботи не менше 5 років. Активно впроваджує елементи **STEM-освіти**, комп'ютерного моделювання (САПР), 3D-друку та робототехніки на уроках.
- **Спеціаліст вищої категорії:** Відповідає вимогам до категорії «спеціаліст першої категорії», має стаж педагогічної роботи не менше 7 років. Володіє інноваційними методиками технічної творчості, координує участь вихованців у виставках моделювання та предметних олімпіадах. Поширює власний педагогічний досвід серед колег (через публікації, виступи на

семінарах, проведення відкритих уроків чи майстер-класів), бере участь у роботі експертних груп.

3. Безперервний професійний розвиток

3.1. Обов'язково та систематично (щороку) підвищувати свою професійну майстерність і фаховий рівень. Загальний обсяг підвищення кваліфікації протягом п'яти років не може бути меншим за **150 годин**, із обов'язковим включенням модулів з інклюзивного навчання, надання психологічної підтримки учням та цивільної безпеки.

VII. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ (ЗВ'ЯЗКИ ЗА ПОСАДОЮ)

Вчитель технологій (технічної праці) здійснює свою професійну діяльність у взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу та адміністрацією закладу на таких засадах:

1. Організація робочого часу та планування

1.1. **Працює в режимі встановленого педагогічного навантаження** згідно з розкладом уроків, графіком чергувань, планом виховної та позакласної роботи, затвердженими директором ліцею на початок навчального року або семестру.

1.2. **У період канікул**, який не збігається зі щорічною основною відпусткою працівника, залучається адміністрацією ліцею до методичної, організаційної чи технічної роботи (зокрема щодо профілактичного обслуговування верстатів, заточування інструменту, упорядкування заготовок, підготовки майстерень до нового семестру) в межах часу, що не перевищує обсягу його тижневого педагогічного навантаження до початку канікул.

1.3. **Самостійно планує** освітню, виставкову та гурткову роботу з предмета «Технології» на навчальний рік та семестр. Навчальні плани, переліки творчих проєктів та календарно-тематичне планування подає на погодження заступнику директора з навчально-виховної роботи.

2. Взаємозаміна та виконання додаткових обов'язків

2.1. **Заміщує у встановленому порядку** тимчасово відсутніх вчителів технологій (або інших педагогів за розпорядженням адміністрації) на підставі відповідних наказів директора ліцею; оплата за таку роботу здійснюється згідно з чинним законодавством (погодинно або за тарифікацією).

2.2. **У разі власної вимушеної відсутності** (через хворобу чи інші поважні причини) своєчасно, за можливості заздалегідь, повідомляє заступника директора з навчально-виховної роботи для організації операційної заміни та недопущення зриву уроків і практичних занять.

3. Інформаційний та документальний обмін

3.1. **Отримує від адміністрації ліцею** матеріали нормативно-правового, організаційно-методичного та розпорядчого характеру (накази, розпорядження, інструкції), ознайомлюється з ними під підпис або через офіційні цифрові канали зв’язку ліцею (корпоративну пошту, сервіси Е-журналу тощо).

3.2. **Систематично обмінюється інформацією** з адміністрацією, завідувачем кабінету (якщо обов’язки завідувача майстерень покладено на іншу особу), медичним працівником ліцею (щодо обмежень за станом здоров'я для окремих учнів), класними керівниками та іншими педагогами з питань успішності, поведінки, академічної доброчесності та безпеки учнів.

3.3. **Своєчасно подає** адміністрації ліцею встановлену звітність за підсумками семестру та навчального року (зокрема аналітичні звіти про рівень навчальних досягнень учнів, стан збереження та використання майна й обладнання шкільних майстерень).

З посадовою інструкцією ознайомлений

_____ _____

Підпис П.І.Б.